

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpații Dimitrov Vasile, Dragan Andrei și avocatul Cașu Iulian în numele lui Dragan A., prin care se solicită casarea sentinței Judecătoria Anenii Noi din 16 iunie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui

Dimitrov Vasili XXX,

născut la xxx, originar și domiciliat până la reținere în xxx,

și

Dragan Andrei XXX,

născut la xxx, originar și domiciliat până la reținere în xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 01 decembrie 2015 - până la 16 iunie 2016 (instanța de fond);*
- 2. de la 09 august 2016 - până la 17 ianuarie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 03 mai 2017 - până la 11 iulie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoria Anenii Noi din 16 iunie 2016, au fost condamnați:

- *Dimitrov Vasile și Dragan Andrei* în baza art. 145 alin.(2) lit.i), j), Cod penal la detențiune pe viață, în baza art. 186 alin.(5) Cod penal la 8 ani închisoare și în baza art. 192 ¹ alin.(2) lit.a) Cod penal la 5 ani închisoare, fiecareuia.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de detențiune pe viață, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Xxx a fost admisă parțial și s-a încasat în mod solidar de la Dimitrov V. și Dragan A. în beneficiul lui Xxx suma de xxx cu titlul de prejudiciu material, prejudiciul moral în mărime de xxx și cheltuieli pentru asistența juridică în sumă de xxx lei.

S-a încasat în mod solidar de la Dimitrov V. și Dragan A. cheltuielile de judecată: - suma de xxx cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 111 din 13.11.2015; - suma de xxx pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 732 din 08.10.2015, - suma de xxx pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 733 din 08.10.2015, - suma de xxx pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 734 din 08.10.2015, suma de xxx lei pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 735 din 08.10.2015, - a câte xxx de la fiecare inculpat pentru efectuarea expertizei psihiatrico-legală.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Dimitrov Vasile și Dragan Andrei, la 08 septembrie 2015, aproximativ la orele 12⁰⁰-14⁰⁰, aflându-se în curtea gospodăriei lui xxx din s. xxx, r-nul Xxx, în rezultatul unui conflict spontan apărut, cu scopul omorului intenționat, conștientizând că prin acțiunile sale cauzează victimei chinuri și suferințe deosebite, cu răngi metalice, cu pumnii și picioarele i-au aplicat lui Xxx mai multe lovituri peste organele vitale ale corpului. Ulterior, cu scopul realizării intenției de a-l omorî pe Xxx, împreună l-au dus în beci unde i-au legat mâinile și picioarele la spate, iar gura i-au acoperit-o cu o cârpă. Ca rezultat al loviturilor aplicate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 111 din 13.11.2015, lui xxx i-au fost cauzate, vătămări grave care au dus la decesul acestuia și au legătură directă cu survenirea morții.

Dimitrov Vasile, la sfârșitul lunii august, începutul lunii septembrie 2015, data precisă nu a putut fi stabilită de către organul de urmărire penală, în timp ce locuia în gospodăria lui Xxx din s. Xxx, r-nul xxx, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, din locuința acestuia a sustras o icoană veche cu chipul Sfântului Nicolai în valoare de xxx, cauzându-i astfel proprietarei, Xxx, daune în proporții considerabile.

Tot el, Dimitrov Vasile împreună și prin înțelegere prealabilă cu Dragan A., acționând cu același scop, privind sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, la 08 septembrie 2015, după ce l-au omorât pe Xxx, aflându-se în gospodăria acestuia, din s. Xxx, r-nul Xxx, continuându-și acțiunile criminale, au sustras pe ascuns de la decedat telefonul mobil de model Xxx în valoarea

de xxx și bani în sumă de xxx, cauzându-i astfel lui Xxx daune în proporții considerabile în sumă totală de xxxi.

Ulterior, inculpații continuându-și activitatea infracțională, acționând în același scop de sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, după ce l-au omorât pe Xxx, s-au deplasat în mun. Chișinău, unde, având cheile de la apartamentul familiei Xxx ridicată de la decedat, au pătruns în apartamentul xxx, din xxx, de unde au sustras pe ascuns bunuri materiale și lucruri din aur în valoare totală de xxx.

Tot ei, la 08 septembrie 2015, acționând cu scopul de a răpi mijlocul de transport fără scop de însușire, după ce l-au omorât pe xxx, aflându-se în gospodăria decedatului din xxx, xxx, au răpit automobilul victimei de model xxx cu n/î Xxx cu care s-au deplasat în xxx, unde l-au abandonat pe o stradă a orașului.

3. Împotriva sentinței au declarat apel inculpatul Dimitrov Vasile și avocatul acestuia Sanduleac Victor, inculpatul Dragan Andrei și avocatul Gromovenco Vl. în numele ultimului, care au solicitat:

- inculpatul Dimitrov V. și avocatul acestuia, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea unei pedepse mai blânde. În argumentarea apelurilor, apelanții au indicat că Dimitrov V. vina și-a recunoscut, contribuind activ la elucidarea cauzei, pentru prima dată fiind atras la răspundere penală. La fel, inculpatul a menționat că victima a început conflictul, acesta se afla în stare de ebrietate ușoară, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr.111 din 10.11.2015.

- inculpatul Dragan A. și avocatul acestuia, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, totodată acțiunea civilă să fie respinsă. Inculpatul a indicat că instanța nu a luat în considerație faptul că se află fără antecedente penale, la locul de trai este caracterizat pozitiv, fiindu-i stabilită o pedeapsă prea aspră.

Suplimentar avocatul a menționat că sentința este neîntemeiată și ilegală, pe motivul că necătând la faptul că Dragan A. vina și-a recunoscut-o pe deplin, instanța greșit a apreciat că ultimul este caracterizat nesatisfăcător, comportamentul acestuia în timpul și după săvârșirea infracțiunii fiind unul indiferent, fără a ține cont că în ședința preliminară inculpatul a depus cerere de a fi examinată cauza în procedura simplificată în baza art. 364-1 CPP. Astfel, acesta a depus declarații prin care a menționat că se căiește sincer de

cele comise, doar nu a recunoscut faptul sustragerii anumitor bijuterii din aur, fapt care nu influența la calificarea infracțiunii, însă care a servit temei pentru a nu examina cauza potrivit prevederilor art.364/1 CPP. Instanța a concretizat că Dragan A. nu are antecedente penală, însă a luat în considerație că acesta anterior a avut conflict cu legea, unde procesele penale au fost încetate, astfel nu și-a făcut concluzii corespunzătoare, circumstanțe care nu sunt agravante și nu pot servi la stabilirea pedepsei.

Căința sinceră și recunoașterea vinovăției inculpatului se constată prin faptul că condamnatul din propria inițiativă a comunicat împrejurările efectuării acțiunilor sale infracționale, apreciind acțiunile întreprinse ca fapte negative, cerându-și scuze pentru faptele comise față de succesorul victimei și instanța de judecată. Astfel, acestea pot fi considerate ca circumstanțe atenuante, iar în cazul în care pentru infracțiunea săvârșită legea penală prevede detențiunea pe viață, care este una excepțională, condamnatul beneficiază de aplicarea unor circumstanțe atenuante și pedeapsa închisorii poate fi aplicată la limitele prevăzute de norma în cauză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate.

5. Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui Dimitrov V. și Dragan A. în săvârșirea infracțiunilor imputate, corect a stabilit circumstanțele de fapt și vinovăția inculpaților.

De asemenea, instanța a conchis că măsura de pedeapsă a fost aplicată legal și corect de către instanța de fond, care nu contravine legii, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, precum și de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, persoana celui vinovat, care sunt caracterizați nesatisfăcător, cruzimea cu care a fost comisă infracțiunea de omor față de victimă, comportamentul inculpaților în timpul examinării cauzei care fiind distrași și fără remușcări pentru faptele comise, anterior fiind trași la răspundere penală cu încetarea proceselor penale, însă fără antecedente penale.

Astfel, instanța a reținut că Dimitrov V. și Dragan A. au comis infracțiuni excepțional de grave, deosebit de grave și mai puțin grave, lipsa circumstanțelor atenuante, iar ca circumstanțe agravante a menționat

provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, săvârșirea infracțiunii prin acte cu o deosebită cruzime sau prin botjocorirea victimei, precum și săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participație.

Prin urmare, instanța de fond just a conchis că corectarea și reeducarea inculpaților poate avea loc cu izolarea de societate și corect a aplicat în privința lui Dimitrov V. și Dragan A. detențiunea pe viață.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recurs ordinar inculpații Dimitrov Vasili, Dragan Andrei și avocatul Cașu I. în numele inculpatului Dragan A., care au solicitat:

- inculpatul Dimitrov V., care, invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) CPP, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei cu stabilirea unei pedepse mai blânde și anume din detențiunea pe viață să-i fie aplicată pedeapsa cu închisoare de 25 de ani.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, în cauză penală persistă doar circumstanțe atenuante care nu au fost luate în considerație, el și-a recunoscut integral vina, la momentul comiterii infracțiunii împlinise vârsta de 18 ani, anterior nefiind condamnat, s-a aflat la educația și întreținerea bunelor, astfel fiind influențat negativ de stradă. În conformitate cu Rezoluția Cabinetului Miniștrilor EC nr.67 (2), la pedeapsa detențiune pe viață sunt condamnate persoanele recidiviste care au fost anterior condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave, însă el pentru prima dată a comis infracțiunea, pentru ce la moment se căiește.

Astfel, potrivit art. 2 Cod penal, legea penală are drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, considerând că el merită să-i fie acordată o nouă șansă, să-i fie modificată pedeapsa din detențiune pe viață în închisoare pe un termen de 25 de ani.

- inculpatul Dragan A., care, fără a invoca vre-un temei de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești și stabilirea unei pedepse mai blânde. Nu este de acord cu hotărârile judecătorești în partea stabilirii pedepsei, menționând că a recunoscut integral vina, căindu-se pentru cele săvârșite, a colaborat cu organul de urmărire penală. Mai mult, la momentul comiterii infracțiunii se afla la vârsta de 18 ani și nu conștientiza consecințele acțiunilor săvârșite.

Prin urmare solicită să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă acordându-i

o posibilitate de a se corecta.

- La data de 22 iunie 2017, avocatul Cașu Iulian în numele inculpatului Dragan Andrei a declarat recurs ordinar, care, invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea unei pedepse mai blânde.

În argumentarea recursului a indicat că la materialele cauzei nu sunt probe care să justifice aplicarea celei mai aspre pedepse penale și anume detențiunea pe viață. Astfel, solicită instanței ca cauza să fie examinată în ședință publică, cu citarea părților, pentru a le acorda posibilitatea părții apărării să demonstreze ilegalitatea aplicării celei mai aspre pedepse.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, considerându-le inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate, cele depuse de inculpați, invocând că recurenții nu sunt de acord cu pedeapsa stabilită, astfel solicită aplicarea unei pedepse mai blânde, însă instanțele inferioare au reținut prevederile art. 6,7,61,75-77 Cod penal, argumentându-și soluția în partea pedepsei penale, prin urmare aceasta fiind una echitabilă.

Referitor la recursul declarat de către avocatul Cașu L. în numele lui Dragan A., a menționat că acesta este declarat peste termen.

7.1. Asupra recursurilor declarate de inculpați și avocatul în numele lui Dragan A., a depus referință succesorul victimei xxx, care a solicitat respingerea acestora ca inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, iar cel al avocatului Cașu I., ca depus peste termen .

8. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise, însă din alte motive decât cele indicate de recurenți.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursurile instanța este în drept să admită recursurile, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Conform art.424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limita

temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală și formulate în cererea de recurs.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, inculpatul Dimitrov V. invocă prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile *când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, avocatul Cașu I. în numele inculpatului Dragan A. invocă prevederile art. 427 alin.(1) pct.10) CPP, iar inculpatul Dragan A. nu invocă nici un temei de drept, însă autorii critică hotărârile judecătorești atacate în partea stabilirii pedepsei, *solicitând o pedeapsă mai blândă*, astfel se întvede temeiul pentru recurs prevăzut de pct. 10) al normei nominalizate - *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că temeiurile menționate nu și-a găsit confirmarea în speța dată.

Colegiul menționează că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Reieșind din prevederile legale enunțate, precum și din conținutul hotărârilor contestate, instanța de recurs reține că inculpații nu sunt de acord cu pedeapsa stabilită în baza art. 145 alin.(2) lit. i), j) Cod penal – detențiune pe viață.

Colegiul penal atestă că, sancțiunea art. 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal,

în baza căruia au fost condamnați Dimitrov V. și Dragan A., prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

Prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 16 iunie 2016, lui Dimitrov Vasili și Dragan Andrei le-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 145 alin.(2) lit. i), j) Cod penal – detențiune pe viață, soluție care a fost menținută prin decizia instanței de apel.

Astfel, instanța de recurs reține că instanțele judecătorești au ținut seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de faptul că infracțiunea comisă de inculpați, potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria celor excepțional de grave, de persoana inculpaților, care anterior au fost trași la răspundere penală cu încetarea proceselor penale, care se caracterizează nesatisfăcător, provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, prin acte cu o deosebită cruzime și prin batjocorirea victimei, de comportamentul inculpaților în timpul examinării cauzei penale care erau distrași și fără remușcări pentru faptele comise, corect concluzionând că corijarea și reeducarea lui Dimitrov V. și Dragan A. este posibilă numai prin izolarea lor de societate, cu stabilirea detențiunii pe viață.

Colegiul penal menționează că argumentele recurențelor referitor la faptul că instanțele de fond la stabilirea pedepsei inculpaților nu au ținut cont de circumstanțele atenuante, nu pot fi reținute în speță, deoarece toate motivele invocate în recursuri în susținerea acestor argumente (inculpații au recunoscut vina, căindu-se de cele comise), deja au fost luate în considerație de instanțele de judecată la aplicarea pedepsei închisorii.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

La fel, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, deși probele în cauza penală nominalizată au fost legal administrate și corect apreciate, iar instanțele de fond just au stabilit starea de fapt, corect încadrând acțiunile inculpaților în prevederile art. 145 alin.(2) lit. i), j) Cod penal, însă, acestea neîntemeiat au dispus încasarea, în mod solidar, din contul lui Dimitrov

Vasili și Dragan Andrei cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor în mărime de 2926 lei.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că dispozițiile art. 143 alin.(1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv pentru constatarea cauzei morții; stării psihice și fizice a bănuțului, învinuțului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal; în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin.(1) pct. 1), 3) și 6) Cod de procedură penală).

Alin.(2) al art. 143 Cod de procedură penală, stipulează că, *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.*

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

Astfel, se reține că, expertizele medico-legală a cadavrului xxx nr.111 din 13.11.2015, biologice nr.732, 733, 734, 435 din 08.10.2015 și psihiatrico-legală ambulatorie nr.911a-2015 și nr. 912 a-2015 în privința inculpaților Dimitrov V. și Dragan A., au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea constatării decesului victimei, stării psihice și fizice a învinuțitorilor cu privire la starea de responsabilitate și capacitatea acestora de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal, precum și în privința altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, Colegiul atestă că cheltuielile ce sunt suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii de omor, prin numirea efectuării expertizelor judiciare nominalizate mai sus, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Totodată, Colegiul penal lărgit ținând cont de prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de recurs este în

drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără, însă, a agrava situația condamnatului, statuează asupra următoarelor:

Din conținutul hotărârilor judecătorești rezultă că Dimitrov V. și Dragan A. au fost condamnați pentru săvârșirea sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (5) Cod penal (red.2009). Valoarea bunurilor sustrase ca semn calificativ al componenței de infracțiune, care prevede răspunderea pentru sustragere, se determină ținându-se seama de mărimea unității convenționale de amendă stabilită de legislație la momentul săvârșirii infracțiunii.

Conform art. 64 alin. (2) Cod penal (red.2009) valoarea unității convenționale de amendă la momentul comiterii furtului de la partea vătămată xxx (08.09.2015) constituia 20 lei. Potrivit art. 126 Cod penal (red.2009) proporții deosebit de mari se considera valoarea bunurilor materiale sustrase, care, la momentul săvârșirii infracțiunii depășea 5 000 unități convenționale.

Potrivit sentinței valoarea prejudiciului cauzat lui xxx constituia xxx, adică 6 226, 75 unități convenționale. Astfel, la data condamnării lui Dimitrov V. și Dragan A. (16.06.2016), încadrarea juridică a acțiunilor acestora pe epizodul de furt, era corectă, deoarece valoarea bunurilor sustrase depășea 5 000 unități convenționale.

Ulterior, prin Legea nr. 207 privind modificarea și completarea unor acte legislative din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016, valoarea unității convenționale a fost majorată de la 20 la 50 lei, iar proporții deosebit de mari în conformitate cu modificările operate la art. 126 alin. (1¹) Cod penal se consideră valoarea bunurilor sustrase care depășește 40 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin urmare, a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpaților, care, potrivit art. 10 Cod penal, are efect retroactiv și se răsfrânge asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa.

Astfel, se impune soluția de reîncadrare a acțiunilor lui Dimitrov V. și Dragan A. din prevederile art.186 alin.(5) Cod penal în cele ale art. 186 alin. (4) Cod penal, ca sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții

mari, or la momentul săvârșirii sustragerii bunurilor de la Lapidus T. (08.09.2015) potrivit Hotărârii Guvernului nr. 974 din 04.12.2014 salariul mediu lunar prognozat pentru anul 2015 a fost stabilit în mărime 4500 lei.

Prejudiciul cauzat părții vătămate și anume xxx, potrivit modificărilor operate la art. 126 alin. (1) Cod penal, constituie 27,67 salarii medii lunare prognozate de Guvern pentru anul 2015, ceea ce nu mai formează proporții deosebit de mari.

Cu referire la soluționarea acțiunii civile în partea prejudiciului moral, Colegiul penal lărgit, reieșind din materialele cauzei, constată că instanțele judecătorești au adoptat o soluție greșită sub acest aspect, din următoarele motive.

În acest context, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele pentru prejudiciile materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile în mod rezonabil care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și de toate consecințele acesteia, așa cum rezultă din probele administrate în cauză.

Conform art. 1423 alin.(1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Totodată, Colegiul penal ține să enunțe că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu.

Verificând legalitatea soluției instanței de fond, în ce privește prejudiciul moral, instanța de recurs constată că prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 16 iunie 2016, s-a dispus spre încasare în mod solidar de la inculpații Dimitrov V. și Dragan A. în beneficiul părții vătămate xxx suma de xxxi, hotărâre care a fost menținută prin decizia instanței de apel.

Astfel, Colegiul menționează că potrivit literaturii juridice, în cazul în care cererea de reparare a prejudiciului moral a fost înaintată în instanța de judecată către doi sau mai mulți reclamați și prin hotărârea pronunțată aceasta a fost admisă, *prejudiciul moral se încasează aparte dar nu solidar*.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal conchide că hotărârile judecătorești în latura civilă în partea stabilirii modului de încasare a prejudiciului moral sunt ilegale și neîntemeiate.

Din aceste considerente Colegiul concluzionează că hotărârile în cauză în latura civilă urmează a fi casate în partea stabilirii modului de încasare a prejudiciului moral, fără a modifica cuantumul despăgubirii, or, aceasta nu poate fi apreciat o înrăutățire a situației inculpaților în sensul art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea civilă înaintată de xxx cu privire la încasarea prejudiciului moral se va admite parțial, încasând de la inculpații Dimitrov V. și Dragan A. în beneficiul acesteia prejudiciul moral în mărime de xxx, de la fiecare, ținând cont totodată de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, suferințele psihice ale părții vătămate, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție acesteia.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recursurile ordinare declarate de inculpații Dimitrov V., Dragan A. și avocatul Cașu A. în numele lui Dragan A. urmează a fi admise, cu casarea parțială a sentinței instanței de fond și deciziei instanței de apel în latura penală și civilă, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de inculpații Dimitrov Vasili, Dragan Andrei și avocatul Cașu Iulian în numele lui Dragan A., casează parțial sentința Judecătoriei Anenii Noi din 16 iunie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, în latura penală și civilă, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre după cum urmează.

Acțiunile lui *Dimitrov Vasili* și *Dragan Andrei* se reîncadrează din prevederile art. 186 alin.(5) Cod penal în cele ale art. 186 alin.(4) Cod penal, stabilindu-le pedeapsa de 6 (șase) ani închisoare, fiecăruia.

Menține condamnarea lui *Dimitrov Vasili* și *Dragan Andrei* în baza art. 145 alin.(2) lit. i), j) Cod penal la detențiune pe viață și în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare, fiecare.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv lui *Dimitrov Vasili* și *Dragan Andrei* li se stabilește pedeapsa de detențiune pe viață, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Se exclud, dispozițiile privind încasarea din contul lui *Dimitrov Vasili* și *Dragan Andrei* a cheltuielilor judiciare în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în sumă de 2926 lei.

Acțiunea civilă se admite parțial, dispunându-se încasarea de la *Dimitrov Vasili* și *Dragan Andrei* în beneficiul părții vătămate xxx a prejudiciului moral în sumă de xxx, de la fiecare.

Termenul executării pedepsei lui *Dimitrov Vasili* și *Dragan Andrei* urmează a fi calculat din data de 11 iulie 2017, cu deducerea perioadei aflării sub arest și a pedepsei executate de la 10 septembrie 2015 până la 11 iulie 2017, inclusiv.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru